

Příprava příslušníků Armády České republiky

(Vojenská publikace Pub-70-01-01)

Vojenská publikace s názvem „Příprava příslušníků Armády České republiky“ vychází z intelektuálního bohatství, zkušeností a všeho pozitivního, čeho Armáda České republiky v oblasti přípravy velitelů, příslušníků štábů a jednotek historicky dosáhla. Současně reaguje na nové vnitřní podmínky a změněný charakter bezpečnostního prostředí, ve kterém se Česká republika a její armáda dnes nacházejí.

Proč vojenská publikace vznikla?

Základním smyslem vojenské publikace je ujednotit přístupy, které charakterizují význam a cíle, formy a metody přípravy příslušníků AČR v podmírkách profesionální armády. Publikace svým obsahem reaguje na změny a nové trendy v přípravě příslušníků AČR a s tím souvisejících činností velitelů, náčelníků, ředitelů, vědecko-pedagogických pracovníků apod. (dále jen velitelů).

Hlavním impulzem ke zpracování vojenské publikace bylo postupné rušení nebo zastarávání některých předpisů a služebních pomůcek, jako je Všeob-P-33 „Organizace a provedení vševojskových taktických cvičení a velitelsko-štábních cvičení v terénu“, Vševojsk-51-12 „Formy a metody přípravy velitelů, štábů a vojsk taktického stupně“, Oper-51-3 „Plánování a řízení přípravy generálů, důstojníků, praporčíků a občanských zaměstnanců Generálního štabu AČR a operačních velitelství“, čj. 97 291/2004-1618 „Zásady plánování a řízení vojensko-odborné přípravy vedoucích pracovníků, velitelů a štábů“, čj. 99046/2004-1618 „Příprava, provedení a hodnocení vojenských cvičení“, případně rozkazů a nařízení v oblasti plánování a přípravy vojsk.

Všechny tyto podněty vedly k rozhodnutí řídících orgánů AČR zpracovat novou, všeestranně zaměřenou publikaci, která by plně využila všechno pozitivní a dobré ze stávajících dokumentů, a zároveň ukázala na nové trendy v přípravě příslušníků AČR, s důrazem na dvouletý cyklus přípravy a pohotovosti, progresivní způsoby plánování a hodnocení přípravy, jakož i existenci některých nových forem a metod přípravy úspěšně používaných v ostatních armádách Aliance.

Členění publikace a charakteristika jednotlivých kapitol

První kapitola **Východiska pro přípravu příslušníků AČR** rozebírá změny v bezpečnostním prostředí a ve vojenství, které vedly k nutnosti přechodu AČR na plně profesionální armádu, schopnou disponovat silou a prostředky, které jí umožní efektivně se zapojit do celého širokého spektra operací a tím naplnit poslání, ke kterému je předurčena v duchu politicko-vojenských ambic ČR.

Jednou z nejdůležitějších podmínek účinnosti a efektivnosti výchovného procesu v AČR je tvořivé a dovedné uplatňování principů přípravy příslušníků AČR jako všeobecných idejí a pravidel, které vyjadřují nejdůležitější požadavky na zaměření, obsah, organizaci a metodiku výchovného působení.

Pro potřeby této publikace je vymezena soustava principů, jako je vědeckost, učit vojska tomu, čeho je potřeba v boji, uvědomělost a aktivita, názornost, soustavnost a posloupnost, přiměřenost, trvalost (udržování) vědomostí, dovedností a návyků, kolektivnost a individuální přístup, ekonomičnost.

Součástí této kapitoly je rozpracování požadavků na vojenského profesionála včetně zvýraznění kodexu etiky vojáka AČR.

Druhá kapitola **Systém přípravy v AČR** popisuje nový systém přípravy, který má zabezpečit dosažení politicko-vojenských ambic ČR v oblasti připravenosti AČR k eliminaci vojenských a nevojenských hrozob a plnění asistenčních úkolů. Tato kapitola je důležitým mezníkem v přípravě příslušníků AČR, protože poprvé komplexně popisuje celý systém přípravy s důrazem na všechny její složky.

Celý systém je komplex na sebe navazujících činností, řešících přípravu jednotlivce, jednotky a přípravu v různých výcvikových a vzdělávacích zařízeních (centrech) AČR.

Jedná se o:

- základní výcvik,
- odbornou a speciální přípravu,
- přípravu jednotek v rámci:
 - dvouletého cyklu přípravy a pohotovosti,
 - přípravy jednotek trvalé pohotovosti,
 - přípravy příslušníků vzdušných sil,
 - přípravy jednotek před nasazením do mnohonárodních operací mimo území ČR,
- přípravu aktivní zálohy,
- přípravu velitelů a příslušníků štábů,
- přípravu ve školách a jiných vzdělávacích zařízeních,
- přípravu v rámci celoživotního vzdělávání.

Třetí kapitola **Plánování přípravy** navazuje na ustanovení rozkazu ministra obrany, týkající se plánování přípravy a rozvoje rezortu. Toto ustanovení konkretizuje a stanovuje zásady plánování, hodnocení a evidence přípravy pro stupeň prapor, rota a jednotky jim na roveň postavené. Ujednacuje pravidla pro plánování a hodnocení přípravy na těchto stupních a současně věnuje velkou pozornost následné přípravě, provedení a hodnocení zaměstnání v obecné rovině.

Součástí této kapitoly je návrh systému hodnocení jednotlivců a jednotek v průběhu jejich přípravy a vedení přehledu jejich výsledků.

Tento systém zabezpečuje dostatečnou zpětnou vazbu a je nezbytným podkladem pro plánování další činnosti. Za hodnocení a vedení výsledků přípravy je vždy zodpovědný daný velitel.

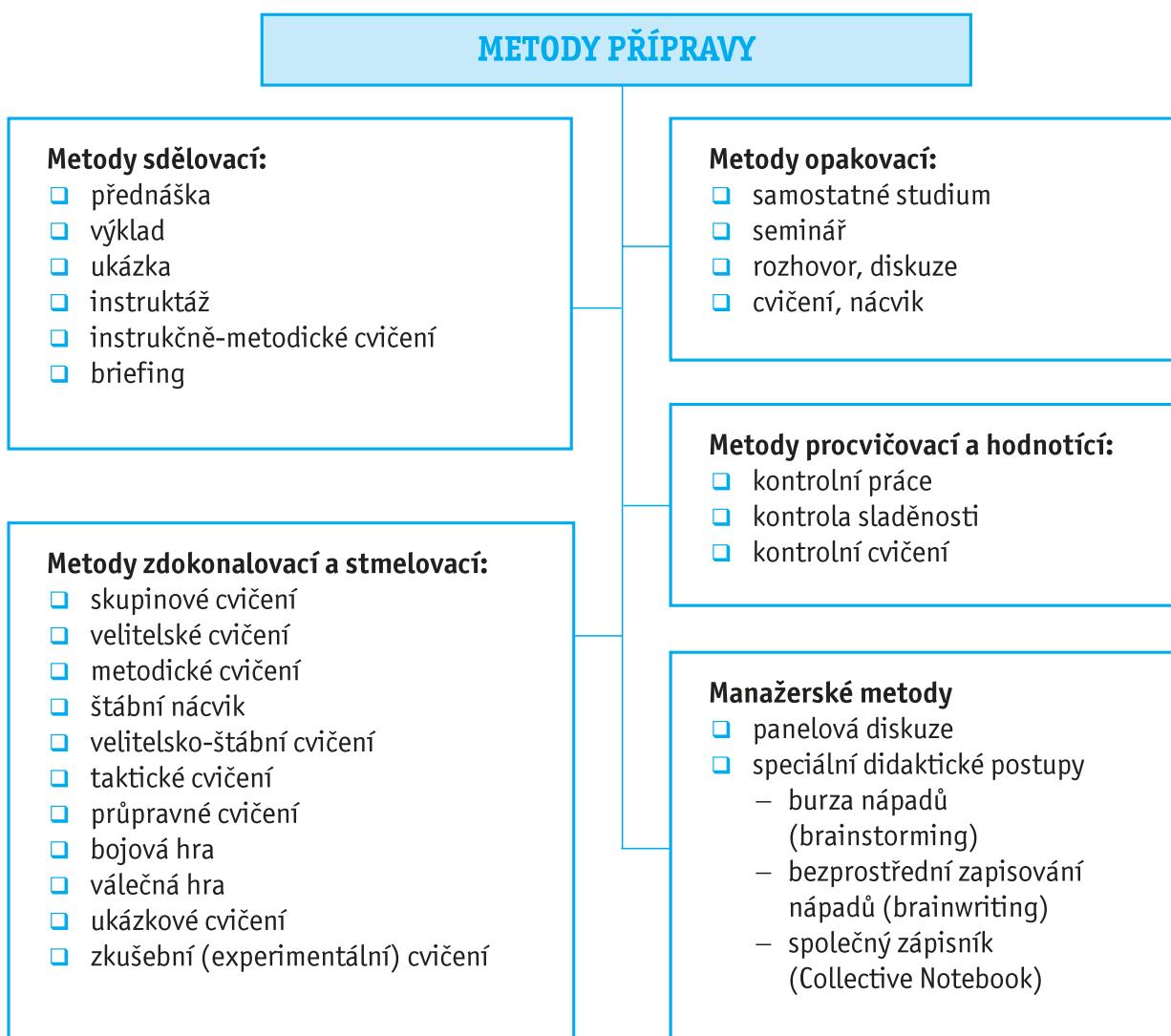
Čtvrtá kapitola **Metody, formy a prostředky přípravy** definuje jednotlivé metody, formy a prostředky uplatňované v celém systému přípravy příslušníků AČR a zásady jejich uplatňování v konkrétních podmínkách. Dělení metod je znázorněno na obr. (viz).

Publikace řeší nový pohled na používání forem přípravy a hledá odpovědi na otázky:

- jak je organizován obsah přípravy,
- jaká je organizace tohoto systému z hlediska času, místa činnosti, počtu vojáků a jak jsou v tomto systému uskupeni.

Nemalá pozornost je v publikaci věnována různým technickým prostředkům vyučování a výcviku, od nejjednodušších pomůcek, až po složité vyučovací stroje.

Její součástí jsou i tři přílohy. Příloha „A“ podrobně rozpracovává problematiku zpracování a řízení štábního nácviku a příloha „B“ velitelsko-štábního cvičení a taktického cvičení. Obsahem přílohy „C“ je vzorová dokumentace pro plánování, přípravu a vedení zaměstnání s jednotkou.

Obr.: Dělení metod přípravy

Doplňkem je CD ROM, na kterém je publikace v různých formátech. Vojenskou publikaci je možné nalézt na oficiálních stránkách Správy doktrín (ŠIS SpD), včetně adresy pub700101@ispovy.acr, na kterou je možné zasílat případné připomínky k ní.

Shrnutí

Vojenská publikace je zpracována tak, aby ji mohli využívat všichni příslušníci AČR různých výcvikových a vzdělávacích zařízení a na základě rozhodnutí vedoucích funkcionářů rezortu MO taktéž i jejich podřízení.

Přínos vojenské publikace je tedy možné spatřovat v těchto hlavních oblastech:

- sjednocuje terminologii v oblasti přípravy, nahrazuje zastaralé předpisy a služební pomůcky, případně upřesňuje různá nařízení vydávaná v této oblasti,
- podrobně rozebírá způsob přípravy jednotek do misí,
- deleguje pravomoc za přípravu podřízených na nejnižší velitele, instruktory,
- definuje způsob plánování s důrazem na stupeň rota (baterie) – prapor (oddíl) s cílem výrazného snížení „výcvikové byrokracie“,
- podtrhuje význam *e-learningu* jako moderní metody přípravy vojáků,
- rozpracovává stávající a doporučuje nové metody, formy a prostředky provádění přípravy pro všechny kategorie příslušníků armády,
- popisuje přípravu, provedení a hodnocení vojenských cvičení a dává všem velitelům řadu vzorových dokumentů využitelných v přípravě vojáků a jednotek.

Závěr

Publikace by měla ujednotit praxi příslušníků AČR. Nemá charakter interního normativního aktu (vojenský předpis), přesto má platnost služebního dokumentu, jenž platí v podřízenosti náčelníka GŠ AČR. Zároveň plní funkci určitého zadání pro složky, které nejsou součástí AČR, ale připravují její budoucí příslušníky.

Harmonizuje obsah, metody a formy přípravy se standardy NATO v podmírkách profesionální armády. Předkládá velitelům a příslušníkům štábů na všech úrovních velení a vojenským školám optimalizované postupy v přípravě příslušníků AČR k naplnění politicko-vojenských ambic ČR. Je zaměřena k tomu, aby si všichni vojáci, štáby a jednotky uvědomili, že dosažená úroveň jejich individuální kvalifikace, kolektivní sladěnosti, bojového mistrovství a morálních kvalit umožňuje naplnit základní poslání armády – být připravena k použití v celém spektru předpokládaných úkolů.

Svým způsobem je publikace dokumentem nové generace, jenž má doktrinální charakter. Znamená to, že hlavní principy v něm obsažené jsou závazné, ale je na velitelích jak a kdy je budou uplatňovat. Rozhodující je totiž výsledek – vzdělaný a vycvičený příslušník armády, méně už slepé dodržování plánů nebo počtu odcvičených hodin.

Literatura:

Příprava příslušníků Armády České republiky. Zpracoval kolektiv autorů. Vyškov: Správa doktrín ŘeVD, 2007. Tisk: MO ČR - AVIS Praha. Vojenská publikace Pub-70-01-01.